

Joseph Folliet

Joseph Folliet föddes 1903 i en familj av enkla sidenproducenter i Lyon. För den franska katolska publiken kom han under 1900-talet att bli en mycket populär talare, skribent och journalist. Uppvuxen i en djupt kristen familj levde han ”hela evangeliet under hela sitt liv” och ägnade sig mest åt social katolicism företrädesvis i arbetarmiljöer. Hela skol- och studietiden studerade han vid katolska institutioner där han, som han sa ”gjordes till människa genom att göras till kristen”. Han drömde om att bli präst, men förblev en hängiven lekman ända till 1968 då han prästvigdes fyra år före sin död.

Folliet blev fascinerad av den växande sociala katolicism, som efter första världskriget kunde växa i den kristna fackföreningsrörelsen. Samtidigt blev han varse det tyskhät som hade uppkommit efter kriget. Han tog intryck av dem som började arbeta på försoning mellan tyskar och fransmän. Han ville arbeta för fred. På en semesterresa till Italien år 1923 upptäckte han Den Helige Franciskus. Under vandringar i Assisi fylldes han av den franciskanska andligheten, självvald fattigdom, barmhärtighet, enkelhet, lydnad till kyrkan. Så småningom genomsyrades hela den franska sociala katolska rörelsen av den franciskanska esprin.

Folliet inkallades till militärtjänst 1923. Han placerades i Tunisien, som då var en fransk koloni. Vid sidan av militärlivet sände han till journalistkollegor i Frankrike artiklar om den svåra koloniala situationen där, med landets alla olika etniska grupper, olika språk, olika kultur. Senare skulle han även doktorera på detta ämne.

År 1926 begav han sig till Bierville söder om Paris. En av de personer som redan vid sekelskiftet hade inspirerat kristna ungdomar till demokratiskt och andligt liv, Marc Saignier hade inbjudit tusentals ungdomar från 33 länder till en Fredskongress i Bierville. Att en grupp tyska ungdomar också kom, betecknades som det största som hade skett sedan vapenstilleståndet 1918

Kongressens tema var ”Fred genom ungdomen” Där lärde de franska ungdomarna känna några välorganiserade tyska ungdomsgrupper, ex Quickborn och Wandervögel .som vandrade i naturen, sjöng folksånger och levde ett enkelt liv. Detta gav Folliet tanken att organisera årliga fotvandringar för fred mellan Tyskland och Frankrike. I Bierville lärde han också känna prästen Franz Stock som nog var den enda tyske prästen i Frankrike. Vänskapen mellan dem kom att vara livet ut. Den första vandringen ägde rum 1927 i Alsace/Elsass där befolkningen hade utsatts för enormt mycket lidande under kriget. Det var också

då som Folliet och Stock grundade rörelsen som fick namnet Compagnons de St Francois, i svensk översättningen Helige Franciskus följeslagare/lärlingar.

Så var Compagnons de St Francois väl i gång. Då tänkte Folliet ägna sig åt sina studier för att bli präst. Men hans många tidningsartiklar, hans olika tidskrifter, hans planerade böcker tog hans tid. Han var mycket uppskattad och förblev mycket kyrkligt förankrad.

År 1939 måste han på nytt göra militärtjänst och tillfångatogs av tyskarna. Först tvångsarbetade han i Nürnberg, och sedan i Königsberg. Hans hälsa försämrades. Genom några vänner släpptes han fri. Han deltog i kyrkans arbete med att försvara judarna.

Därefter blev hans huvudsyssla att undervisa vid Lyon-universitetet och att publicera en mängd böcker och artiklar. När sedan det andra Vatikankonciliet inleddes 1962, blev Folliet utnämnd till lekmanexpert vid framtagandet av vissa dokument.

Folliet blev prästvigd 1968, något han hela livet hade sett fram emot. Men hans hälsa blev alltmer vacklande. År 1972 dog han plötsligt.

Franz Stock

Franz Stock föddes i Neheim, Westfalen. Han var 16 år när Första världskriget tog slut. Redan som ung påverkades han av den livssyn som Franciskus av Assisi hade, och han blev engagerad i fredsfrågor mellan Tyskland och Frankrike. År 1926 deltog han i Fredskongressen i Bierville som särskilt uppskattade att en grupp tyskar "hade vågat" delta. Här mötte han Joseph Folliet och här delade de idén om en rörelse i Franciskus anda, för fred mellan Tyskland och Frankrike, Les Compagnons de St Francois.

Efter några års teologiska studier i Tyskland fick han chansen att fortsätta på Karmeliterseminariet i Paris, där också Folliet var inskriven. Stock blev den förste tyske studenten i Paris efter kriget. Åter i Tyskland prästvigdes han 1932. Eftersom han vid det här laget hade lärt sig franska, placerades han som präst vid den tyska församlingen i Paris. Han blev en kontakt för tyska flickor som arbetade au pair i parisiska familjer. Varje år deltog han i de vandringar som Les Compagnons de St Francois anordnade. Men allvaret växte, och han tog också hand om judiska familjer som flydde från Tyskland.

Så utbröt Andra världskriget. Som tysk präst i Paris hade han före krigsutbrottet även haft som uppgift att i fångelser besöka fängslade tyskar. Nu när GESTAPO övertagit Paris och dess fångelser, fylldes de med personer ur den franska motståndsrörelsen. Abbé Stock lät sig anställas av GESTAPO, och därmed blev

han, i sin svarta kaftan, den enda länken mellan de fängslade och deras oroliga anhöriga, som varje natt väntade utanför Tyska Kyrkans lokaler för att få veta.

I cellerna samtalade han på franska med den fängslade och hoppades att de tyska vakterna inte skulle förstå hans bön : ”Fader vår, som är i himlen....din fru har inte förts bort....helgat vare ditt namn.....dina barn mår bra....”

Stock vakade alltid den sista natten med den dödsdömde, och var med hela vägen till avrättningsplatsen. Man tror att han ledsagade flera tusen personer fram till deras död.

År 1944 intog de Gaulle Paris. Nu blev tyskarna krigsfångar och bland dem Stock, som vägrade att bli behandlad på annat sätt än sina landsmän. Han och många tyskar fördes till krigsfängeläget i Chartres. Hans fall uppmärksammades av den franske Abbé le Meur, som själv överlevt ett koncentrationsläger. Denne bad Stock att upprätta och leda ett teologiskt seminarium för tyska teologer som satt i fångläger. Så inrättades ”Taggtrådsseminariet” med Stock som utbildare och ledare. Under dessa två år deltog 939 studenter, och av dem tog 630 examen. Allt skedde i kontakt med två tyska universitet

Sommaren 1947 avvecklades fånglägren.

Tidigare hade han blivit känd för sina tankar om fred och samförstånd, vilka blev en inspirationskälla för tanken om EU.

Han hade sedan sett och burit mer lidande än ett hjärta kan bära. och han hade trofast vakat med så många dödsdömda.

Sedan hade han gett sin tid och kunskap åt ”Taggtrådsseminariet”.

Stocks livsverk var gjort.

Paradoxalt nog dog han 1948 helt ensam på ett sjukhus i Paris, han var 44 år

Sammanställd av Birgitta Jansson 2021